

บทที่ 14

อเล็กซานเดอร์ที่ 11 “The Blessed” (ค.ศ. 1801 – 1825)

Significant Dates

Rule of Alexander I..... 1801-1825

Battle of Austerlitz 1805

Napoleon's Invasion of Russia 1812

Congress of Vienna 1815

ประเทศรัสเซียนมีสภาพไม่ต่างจากประเทศอื่น ในยุโรป กล่าวคือ ช่วงศตวรรษที่ 19 นั้น ต้องตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของปฏิวัติฝรั่งเศสและความ恐怖เยอรมันของโนโภเลียน รัสเซียกล้ายเป็นประเทศที่มีอาณาเขตกว้างใหญ่ที่สุดจนถึงสมัยเกลิงอำนาจของเยอรมันในตอนปลายแห่งศตวรรษนั้น¹

1. สมัยกึ่งเสรีนิยม (Quasi-liberalism : 1801-1812)

พระเจ้าซาร์อเล็กซานเดอร์นั้นทรงเป็น "the enlightened despots" องค์สุดท้ายยังถือว่าทรงเป็น "กษัตริย์ประเทืองบัญญา" เพราะการศึกษาแล้วพระองค์ก็เป็นผู้มีการศึกษาดีเยี่ยม พระอาจารย์ผู้สอนจึงทรงพระชนม์ได้ 18 พระยากรก็คือ เฟรเดอเรก ลา ชาร์ป (Frederick La Harpe) เป็นรับบลิกันสวิสที่ขึ้นในสปริทของการประเทืองบัญญา ฝรั่งเศษเข้าได้สอนงานของเดสการ์ต (Descartes) เพลโต (Plato) ล็อด (Locks) และรูสโซ (Rousseau) ความเดลุกศิษย์ของเขามีน้ำเส้นชี้นำของราชย์ เมื่อทรงพระชนม์ 23 พระยากรทรงเป็นยุวชนตระกูลที่แทรกฉานในการเรียน และพร้อมที่จะปกครองอย่างมีประสิทธิภาพ

---

¹D.M Sturley, A Short History of Russia, p. 140

ในสมัยเมื่อยังทรงพระเยาว์นั้นทรงถูกพราจากพระบิดา มาตราคานอยู่กับสัมเด็จพระอัยกาที่ 2 พระนางทรงพยายามปลูกฝังแบบอย่างของพระองค์ไว้อย่างเต็มที่ ทรงฝึกให้ "ยอมรับกฎหมายของเหตุผลและหลักการแห่งความจริง" โดยเลือกผู้สอนคือ ลา ชาร์ป ดังกล่าวแล้ว คำสอนที่ยังฝังพระหัยอยู่ในใจนี้ เดอร์กีคือ ถ้ายอมรับอุดมการณ์เสรีนิยมตามแบบของลา ชาร์ป ก็ต้องปลดปล่อยเชอร์ฟ และสร้างสรรการปักครองระบบ硼บประชาธิปไตย

อย่างไรก็ตาม ปรากฏผลว่าอเล็กซานเดอร์ทรงเป็นตัวของตัวเอง กล่าวคือ ทรงนิยมแบบเสรีนิยม (ตามหลักเหตุผล) แต่ก็ต้องการรักษาอำนาจเอกราชอิสต์ (ตามหลักแห่งความจริง) เนื่องจากทรงพยายามที่จะยึดถือหลักการทั้งแบบของพระนางแคเทอร์รินและแบบของพระบิดา ทำให้ทรงเป็น "นักเสแสร้งขั้นยอด" กล้ายเป็นนักแสดงที่สามารถซ่อนความรู้สึกแท้จริงไว้ในพระทัยจนไม่มีผู้ใดเข้าใจพระองค์อย่างแจ้งชัด พระเจ้าโนบลีอุสทรงขานพระนามของเจ้าชายอเล็กซานเดอร์ว่าทรงเป็น "Talma of the North" พุชกิน (Pushkin) เปรียบเทียบพระองค์เป็นสปิงค์² แต่เม็ตเตอร์นิก (Metternich) กล่าวว่าอเล็กซานเดอร์ทรงเป็นกษัตริย์ที่ไม่มีพระบรมราโชบายแน่นอน ต้องทรงประสบความยุ่งยากอยู่บ้างในฐานะที่ต้องทรงรับผิดชอบในการลุ้นพระชนม์ของพระราชบิดา และห้ายที่สุดทรงมีพระลักษณะโดยสรุปคือเป็น "half a citizen of Switzerland and half a prussian corporal"

การผ่อนคลายความตึงเครียด ถึงแม้ว่าจะเสด็จขึ้นครองราชย์ด้วยผลของ "palace revolution" มากกว่าที่จะได้มีเพราความนิยมของประชาชน แต่ก็ทรงได้รับการต้อนรับเป็นอย่างดีในภายหลัง ความเคร่งครัดและวินัยอันเฉียบขาดในสมัยพระเจ้าชาร์ปอล เริ่มลบเลือนไป การแต่งกายของทหารปรัสเซียก็ลดหย่อนความเคร่งครัดกล่าวโดยสรุปว่าเมื่อพระเจ้าชาร์ปอลลื้นพระชนม์นั้นความตึงเครียดก็พลดลงด้วย

เนื่องเสด็จขึ้นครองราชย์นั้นทรงบูรณะที่จะปักครองตามแบบพระนางแคเทอร์รินกลับเป็นมิตรกับอังกฤษ คืนสิทธิบ้างประการให้ขุนนาง ยกเลิกกฎหมายห้ามนักศึกษาไปศึกษาและอ่านหนังสือต่างประเทศ ยกเลิกกฎหมายการพิมพ์เอกสาร และทรงปลดปล่อยผู้ที่พระเจ้าชาร์ปอลทรงชั่งไว้ถึง 12,000 คน และความสุขสงบกลับมาสู่แผ่นดินรัสเซียอีกรังหนึ่งจนถึงปี ค.ศ. 1805

² เป็น "weak and sly man"

เมื่อ เสต็จ นิโคฟ กองราชย์ แล้วได้ทรงยกย่องพระสหายเก่าของพระองค์ 4 คน เช้ามาเป็นที่ปรึกษาคือ Count Paul Stroganov ซึ่งมีฐานะเป็นบรรณาธิการ Jacobin Club ในปารีส Nicholas Novosiltsev ญาติของสโตรกานอฟ Prince Adam Czartoryski นักเสรีนิยมกู้ชาติชาวโปแลนด์ และ Count Victor Kochubei ชาวรัสเซียที่ได้เข้าไปศึกษาอยู่ในอังกฤษเป็นเวลานาน พระสหายทั้งสี่คนนี้ได้ทำหน้าที่อยู่ใน Committee of Friends อย่างไม่เป็นทางการ มีการพบปะกันอย่างสม่ำเสมอปีละครั้ง บางครั้งพระจักรพรรดิจะทรงเข้าร่วมประชุมด้วย หัวข้อประชุมส่วนใหญ่คือการศึกษาปัญหาสังคมและการเมืองพื้นฐานของรัสเซีย

สำหรับสายตาของข้าราชการสำนักหัวไนน์ มองเห็นว่า Committee of Friends คือพวกจาโคบง (พวกหัวรุนแรงฝ่ายซ้ายในสมัยปฏิรังเศส) ที่พร้อมจะล้มระบบเก่าทั้งที่โดยแท้จริงแล้ว พวกนี้จะเป็นเพียงกลุ่มเสรีนิยมที่ต้องการศึกษาปัญหาใหม่ ๆ สองปัญหาคือการปกครองโดยรัฐธรรมนูญและการกำจัดความชั่วร้ายของระบบเซอร์ฟ สำหรับการแก้ปัญหาประการแรกก็คือ เพื่อลดภาระ เอกาชิปปิตย์ของกษัตริย์ แต่ในปัญหาประการที่สองนั้น เป็นเรื่องแก้ไขได้ยาก เพราะได้ส่งผลกระทบกระเทือนถึงผลประโยชน์ของขุนนาง การแก้ปัญหาจึงดำเนินไปโดยที่ต่างกันมุ่งจุดประสงค์นั้นเดียวกัน (ends) แต่ไม่ใช้วิธีเดียวกัน (means) ในที่สุดการศึกษาสองปัญหาดังกล่าวจึงต้องยุติลง ทำให้เห็นได้ชัดเจนว่าอันที่จริงแล้วปัญหานี้ในสังคมรัสเซียนั้นก็เป็นที่รู้อยู่ ความพยายามที่จะแก้ไขก็เคยมี แต่ขาดความมั่นใจว่าอันที่จริงแล้วปัญหานี้จะแก้ไขโดยเดียวขาด เข้าลักษณะที่ว่าการเปลี่ยนแปลงจะมีขึ้นได้ก็เฉพาะการถูกผลักดันให้กระทำและนั่นเองเป็นเหตุให้เกิดโศกนาฏกรรมอันน่าเศร้าอย่างยิ่งในประวัติศาสตร์รัสเซียในศตวรรษที่ 19

การเปลี่ยนแปลงด้านบริหาร

ผลกระทบกระเทือนสั่นจากการตั้งกลุ่ม Committee of Friends ก็คือผลทางด้านการบริหารในรัชสมัยปีเตอร์มหาราชนี้ได้มีการจัดตั้ง "Collegiate system" ขึ้นมาช่วยการปกครองส่วนกลางแทบทั้งหมดได้บริหารเต็มที่จนถึงปี ค.ศ. 1801 จึงเหลือแต่ชื่อ การบริหารกลับลับสน ในกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ไม่มีการกำหนดแนวโน้มอย่างที่แน่นอนมีเพียง 3 หน่วยงานที่

ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้นคือ กระหลวงต่างประเทศ กระหลวงหารบก และกระหลวงหารเรือ ด้วยเหตุนี้เจ้าชายชาโตรีสกี (Czartoryski) จึงเสนอให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรัฐมนตรีแบบยูโรป มีการกำหนดหน้าที่โดยชัดแจ้ง รวมทั้งมีการกระจายอำนาจการปกครองออกไปด้วย ตามแผนการที่กำหนดนั้นคืออำนาจจะเป็นภาระรัฐมนตรีที่ก่อนจะใช้อำนาจนี้จะต้องได้รับการปรึกษาจากคณะกรรมการรัฐมนตรี³ ผู้ที่แต่งตั้งรัฐมนตรีคือขาร์ คณะกรรมการรัฐมนตรีเป็นผู้ใช้อำนาจบริหาร และส่วนที่เหลือจะเป็นผู้ใช้อำนาจศุลกากร

เมื่อเดือนกันยายน 1802 พระเจ้าซาร์อเล็กซานเดอร์ได้ทรงออกประกาศซึ่งมีผลในการเปลี่ยนแปลงการปกครองหลายข้ออาทิ เช่น แทนการตั้ง "Colleges" ให้มีการตั้งกระทรวง 8 กระทรวงคือ กระทรวงต่างประเทศ กระทรวงสังคม ทหารเรือ มหาดไทย ศึกษาธิการ ยุทธิธรรม และกระทรวงพาณิชย์ และต่อมาในปี ค.ศ. 1811 ก็มีกระทรวงธรรมและอื่น ๆ มีการกำหนดหน้าที่และวางแผนไว้อย่างรัดกุมทั้งหมด รัฐมนตรีมีหน้าที่ดูแลรายงานโดยตรงต่อองค์พระจักรพรรดิเพื่อทรงแนะนำและพระราชทานความคิดเห็น

ต่อจากนั้นก็มีการจัดตั้ง Committee of Ministers เพื่อพิจารณาปัญหาทั่วไป แต่ไม่สามารถออกพระบรมราชโองการเบี่ยงได้ ได้โดยลำพัง พระจักรพรรดิยังคงเป็นประธานฝ่ายบริหาร ประธานฝ่ายนิติบัญญัติ ที่จะดำเนินการใด ๆ ได้โดยไม่ต้องจะปรึกษาผู้อื่น อาทิ เช่น บางครั้งอาจจะทรงส่งเสริมให้รัฐมนตรีคนหนึ่งดำเนินการตามข้อเสนอของเขาราโดยที่รัฐมนตรีอื่น ๆ หันมาดูไม่เห็นชอบด้วย แต่พระจักรพรรดิทรงเห็นด้วย อย่างไรก็ตาม การแต่งตั้งคณะกรรมการรัฐมนตรีนี้ถือว่า เป็นก้าวสำคัญในประวัติศาสตร์ของจักรพรรดิรัสเซียที่ทำให้รัสเซียหลุดพ้นมาจากการระบบการจัดตั้งแบบ "oriental satrapy" ซึ่งจักรพรรดิจะมีอำนาจบริหารเด็ดขาดเพียงพระองค์ เดียว การจัดตั้งคณะกรรมการรัฐมนตรีนี้ถือเป็นพัฒนาการของ "Imperial bureaucracy" ซึ่งก็มีได้จำกัดอ่อนน้อมถ่อมตนมาก⁴

³ บุคคลสำคัญในคณะกรรมการรัฐมนตรีคือคนโปรด 2 คน ของ沙皇ได้แก่ Speransky และ Arakcheyev

⁴ Sydney Harcave, *Russia, A History*, p. 125

พร้อมกับการแต่งตั้งคณะกรรมการรัฐมนตรี ก็ได้มีการพื้นฟูอำนาจของสภาคือ เนท ซึ่งคงขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1711 สมาชิกของสภาคือได้รับการแต่งตั้งโดยพระจักรพรรดิ มีอำนาจเด็ดขาดทางศาล และถือเป็นสถาบันบริหารสูงสุดของประเทศ มีหน้าที่ตรวจสอบผลงานของคณะกรรมการรัฐมนตรีและมีสิทธิสำคัญ 2 ประการ คือ

1. คัดค้านกฎหมายที่ออกโดยพระจักรพรรดิบางฉบับที่ยังเห็นว่ามีข้อบกพร่อง หรือมีเสียงคัดค้านจากฝ่ายอื่น ๆ ด้วย
2. ออกกฎหมายที่แม้จะได้รับการคัดค้านจากพระจักรพรรดิ

ผลที่ตามมาคือ ในทางปฏิบัติ พระจักรพรรดิมิได้ยินยอมที่จะให้มีการแก้ไขกฎหมายใด ๆ ที่พระองค์เห็นชอบและให้ประกาศใช้ สภาพที่แท้จริงของสภาคือจึงไม่สามารถควบคุมของพระจักรพรรดิ แท้ที่ได้ปฏิบัติงานอื่น ๆ บรรลุจุดหมายได้ด้วยที่

อย่างไรก็ได้ "Committee of Friends" ที่ได้มีการประชุมอย่างสม่ำเสมอจากตั้งแต่กลางปี ค.ศ. 1802 จนถึง 1803 แต่หน้าที่งานของหมู่คณะนี้ล้วนสุดลง เมื่อมีการออกประกาศเดือนกันยายน 1802 แล้ว ซึ่งแท้จริงไม่ใช่เป็นพระจักรพรรดิทรงหมดความในพระหัม แต่เนื่องจากรัสเซียต้องเข้าสู่ภาวะสงครามในสมัย "การรวมพันธมิตรครั้งที่ 3 (Third Coalition)" ค.ศ. 1805 ความคิดเรื่องการปฏิรูปภายในประเทศจึงหยุดชะงักลงจนถึงปี ค.ศ. 1808 เมื่อหมดสมัยสงคราม ความคิดเรื่องการปฏิรูปจึงได้รับการฟื้นฟูขึ้นมาใหม่⁵

สเปอแรนสกี้⁵ (Speransky : 1772-1839)

สเปอแรนสกี้เป็นบุตรชายของพระประเจ้าหมู่บ้าน เป็นศาสตราจารย์สาขาวิชาโนटิศสตร์ และฟิลิกส์ได้รับความสนใจที่จากอเล็กซานเดอร์ แล้วได้รับการยกย่องจากโนโปเลียนว่าเป็น "คนฉลาดที่สุดในรัสเซีย" ได้รับการมอบหมายจากพระจักรพรรดิให้เป็นผู้จัดระเบียบแบบแผนการปกครองใหม่ รวมทั้งการร่างประมวลกฎหมายใหม่ด้วย

ค.ศ. 1809 เมื่อพระจักรพรรดิทรงมอบหมายให้สเปอแรนสกี้ดำเนินการร่างรัฐธรรมนูญได้เกิดปัญหาปัจจุบันทันต่อวันขึ้นมาคือ ควรจะให้ชานนาชาติไว้ที่ไม่รุหังสื่อนั้นมีสิทธิ์มีเสียง

⁵ op.cit., p. 214

ในการปกครองหรือไม่ ระบบเซอร์ฟันจะดำเนินต่อไปได้หรือไม่ถ้ารัฐธรรมนูญถูกได้ใจจะเป็นผู้ซักขวัญให้ขุนนางยอมให้พวกเซอร์ฟนมีภารกิจที่ได้บ้าง พระจักรพรรดิจะทรงยอมสละอำนาจเอกสารชี้ป้ายหรือไม่ ปัญหาเหล่านี้ "Committee of Friends" ไม่สามารถหาคำตอบได้ แต่สเปน-แรนสกี้พยายามเห็นทางแก้ไขโดยอาศัยการออมช้อน

รัฐธรรมนูญของสเปนแรนสกี้จะดำเนินการแบ่งหน้าที่ของรัฐบาลในขณะที่ยังคงมีอำนาจการปกครองส่วนกลางที่เข้มแข็งตั้งเดิม จะมีกษัตริย์ผู้ปกครองและสภาแห่งชาติ (State Council) โดยมีสภามาทำหน้าที่นิติบัญญัติมีสภาริบทหน้าที่ทางศาลาและคณะกรรมการรัฐมนตรีทำหน้าที่บริหาร แต่ละหน่วยงานจะต้องยอมรับตัวแทนจากสภากำบดี้ด้วย เพื่อเป็นตัวแทนของสภามีอันประกอบด้วยผู้แทนของเจ้าของที่คิม พระจักรพรรดิจะเลือกชานเดอร์ทรงเห็นชอบด้วยในการจัดตั้งสภาระแห่งชาติและแต่งตั้งสเปนแรนสกี้เป็นเลขานิการ แต่เมื่อได้กำหนดการดำเนินการอย่างอื่นนอกเหนือไปจากนี้ สเปนแรนสกี้เองก็เตรียมออกกฎหมายใหม่โดยอาศัยแบบกฎหมายโปแลนด์แต่เมื่อส่งไปพิจารณาในสภากฎหมายก็ถูกยับยั้งเพียงนั้น

การกำหนดอำนาจต่าง ๆ ตามกฎหมายของสเปนแรนสกินี้

"State power is represented in three Branches-legislative, Judicial and executive.

The (State) Council coordinates all activity and passed it on to the Sovereign.

The State Duma is entrusted with lawmaking.

The Senate is entrusted with courts

Ministries are entrusted with administration."⁶

จากการออกกฎหมายลักษณะนี้ ถ้าพระจักรพรรดิยอมรับ รัสเซียก็จะก้าวเข้าสู่ระบบของกษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ แต่ผลจะงอกลงก็ เพราะเหตุการณ์ปฏิรัช์ในรัสเซียที่ทำให้พระเจ้าอเล็กชานเดอร์ทรงหาดกลัว รวมทั้งสเปนแรนสกี้เองก็ถูกเนรเทศไปเช่นเดียวกัน

⁶ Basil Dmytryshyn, *Imperial Russia*, p. 153

ผลงานของสเปอแรนสกีที่ทำให้คัวเขามีศักรูเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ฯ ก็คือการแก้ไขเศรษฐกิจไปประทับประโยชน์ของชุมนางและเจ้าของที่ดินผู้มีคุ้งคิ่น ฯ สเปอแรนสกีถูกกล่าวหาว่าเป็นพวกฝรั่งเศสนิยม อเล็กซานเดอร์กีทรงยินดีที่จะทำลายสเปอแรนสกีมากกว่าที่จะทรงยอมเสียค่าแนวโน้ม ในที่สุดสเปอแรนสกีถูกกอด โดยถูกส่งไปเป็นข้าหลวงใหญ่ ไข่มีเรีย และไปเริ่มวางแผนเบี่ยบการปกครองใหม่ที่นี่

สมรภูมีปี ค.ศ. 1812 กล้ายเป็นสัญลักษณ์แห่งจุดเปลี่ยนที่สำคัญ การที่สเปอแรนสกีถูกเนรเทศกล้ายเป็นสัญลักษณ์ของสุนัขปฏิรูปแบบ เสรีนิยม พระจักรพรรดิได้ทรงเข้าไปเกี่ยวข้องกับการจักรระบบใหม่ในยุโรป ทรงมอบภารกิจภายในประเทศให้แก่เคานต์ อรักเชอเยฟ (Arakcheyev) ผู้ท่านนี้มายกรัฐมนตรี เจ้าชายโกลิชีน (Prince Golitsyn) ในฐานะรัฐมนตรีกระทรวงกิจกรรมสังคมและการอบรมสาธารณะ และคนสุดท้ายคือโพดิอุส (Photius) รุสเชียก้าวกลับไปสู่ความเป็นเอกอัครปัตย์ ผลงานที่คงอยู่หลังสมัยของ "Committee of Friends" และสมัยของสเปอแรนสกีคือการมีคุณธรรมรัฐมนตรี การฟื้นฟูสถาบันศาสนาและสภากลางชาติเท่านั้นสถาบันเหล่านี้เป็นสัญลักษณ์ของ "bureaucratic" แต่ไม่ได้มีผลต่อระบบเอกอัครปัตย์เลย กล่าวคือ เป็นการหันกลับไปสู่สมัยอนุรักษนิยมนั่นเอง

2. สมัยอนุรักษนิยม⁷ (Period of Conservatism ค.ศ. 1812-1825)

อรักเชอเยฟ มีชื่อเสียงมากในการปกครองเฉียบขาด มีการจัดตั้งหน่วยตำรวจลับฟันพุรระบบการเชื่อเชอร์และสิ่งที่ก่อให้เกิดความไม่พอใจโดยทั่วไปก็คือการจักรระบบนิคมทหาร (military colonies) มีการจัดที่ดินตามชายแดน จัดให้ชาวนาเข้าไปเพาบลูกในนั้นไม่ต้องเสียภาษีแต่ต้องฝึกทหารห้ามครอบครัว ตามทฤษฎีนั้นกำหนดให้อำนนิคมเหล่านี้เป็นที่จัดตั้งกองทหารที่เป็นหน่วยรบปกติ ขนาดใหญ่ เสียค่าใช้จ่ายถูกที่สุด และมีระลอกอิทธิพลที่สุด⁸ แต่ตามข้อเท็จจริงแล้วไม่เป็นดังนั้น เพราะไม่มีประชาชนคัดค้านโดยทั่วไป เนื่องจากต้องทำงานหนักโดยมองประโยชน์ให้นิคม อรักเชอเยฟไม่ฟังเสียงครหั่น ปราภูมิปี ค.ศ. 1816 จำนวนประชากร 750,000 คน จะมีทหารถึง 200,000 คน

⁷ ชีวิตของอเล็กซานเดอร์นั้นเสมือนมีวิญญาณลิงอยู่ "ส่วนหนึ่งเป็นวิญญาณของชาวยุโรปและอีกส่วนหนึ่งเป็นวิญญาณของชาวปรัสเซีย" ในช่วงหลังปี 1812 นี้เองที่เขียนว่า "วิญญาณปรัสเซียในพระองค์เริ่มแสดงฤทธิ์"

⁸ เพื่อให้ความเข้มแข็งเท่ากับกองทัพอสเตรีย + ปรัสเซีย

ชาวนาที่เป็น佃农 เหล่านี้มีความรู้สึกว่าถูกกดขี่อย่าง
ให้ระเบียงวินัย佃农 ต้องตอกอย่างร้ายกาจให้ล้มลงรองระหงัง ในยามกิน ยามนอน ฯลฯ แม้จะแต่ง
งานก็ต้องได้รับอนุญาตจากกองหัว วินัยเข้มงวด มีการต่อต้านขัดขืนอยู่ตลอดเวลาแต่หงอเล็กซาน-
เดอร์และอรักเชอเยฟมิได้สนใจ

ในช่วงปี ก.ศ. 1812-1825 นี้ พระเจ้าเล็กซานเดอร์ได้ทรงตัดขาดพระสหาย
เก่า ๆ และทรงยกย่องอรักเชอเยฟดึงกับโปรดให้ทำหน้าที่ผู้ประสานงานระหว่างพระองค์และ
คณะรัฐมนตรี อรักเชอเยฟและนิคหมารกลายเป็นสัญลักษณ์ของยุคสมัย องค์พระจักรพรรดิก็ทรง
หันไปเอาพระทัยชุมนุมทางชั้นสูง ร่วมมือกันรักษา "เสนาลักษณะแห่งสังคม" คือระบบเซอร์ฟและระบบอน
เอกอิปัตย์ จะต้องไม่มีการต่อต้านจากผู้ใด พวกรุ่นนางต่อต้านระบบบรูซาร์มูญกี เพราะรูซ-
าร์มูญกี เพราะรูซาร์มูญจะเปิดโอกาสให้คนชั้นที่สามมีส่วนในการปกครองด้วย พวกรุ่นนี้เห็น
ว่าระบบเอกอิปัตย์และสถาบันศาสนาอยู่มจะดีกว่าในการช่วยรักษาและเปลี่ยนแปลงในสังคมช่วยกันป้อง
กันการเผยแพร่แนวคิดทางการเมืองที่จะนำไปสู่สิทธิจำ苛แบบในฝรั่งเศส (Jacobinism) ซึ่ง
อาจจะก่อให้เกิดการปฏิวัติที่คุกคามในยุโรปทั่วไป

ในท่ามกลางความกดดันดังกล่าว ขบวนการบัญชาชีนซึ่งเกิดขึ้นในช่วงหลังของศต-
วรรษที่ 18 ก็มีได้หยุดยั้งการเผยแพร่อุดมการณ์ของคนและกลับกระจาดไปในหมู่พวกที่ได้รับการศึกษา
และศึกษาต่อ ก็ต่างประเทศ ตั้งแต่สมัยการปฏิวัติเมื่อเริ่มสมัยของอเล็กซานเดอร์ก็มีเสียงวิจารณ์ว่า
การปรับปรุงไม่ควรอยู่ในหมู่ของผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเท่านั้น ส่วนใหญ่ผู้นำของแนวคิดปฏิวัติและ
ได้เห็นความยิ่งใหญ่ของนิปป์โนไปเลียน นายทหารเหล่านี้ต้องการให้แก้ไขระบบเซอร์ฟหรือไม่ก็ยกเลิก
ไปเลย เพราะส่วนใหญ่ชุมนุมจัน ๆ การยกเลิกระบบเซอร์ฟก็จะไม่มีผลกระทบกระเทือนถึงตัว
เองมากนัก และยิ่งไปกว่านั้นก็เพื่อเป็นการสนับสนุนอุดมการณ์ที่กำลังแพร่หลายในขณะนั้นด้วย

ดังนั้น เมื่อสังคมเริ่มเลิก นายทหารเหล่านี้จึงกลับมารวมกลุ่มตามบ้านเก่า ๆ ของผู้
เดิมบัญชาทางการเมืองและสังคม บางพาก็แยกตั้งกลุ่มการเมืองลับ ๆ ตามแบบของค่ายโนนารี
ของอิตาเลียนและทูเกนบันด์ (Tugendbund) ของเยอรมันเป็นต้น

สหภาพสวัสดิการ (The Union of Welfare)

ในปี ค.ศ. 1816 นายทหาร Semenovsky Guards ประมาณ 20 คน ก็ได้จัดตั้งพรรកการเมืองใต้ดินขึ้นโดยให้ชื่อว่า "Union of Salvation" มีจุดประสงค์แก่ไขสภาพการเมืองและสังคมรุสเชีย สมาชิกหนุ่มคนแรกก็คือพันเอกหนุ่ม ปอล เบสเทล (Paul Pestel) ซึ่งนิยมการเปลี่ยนแปลงแบบถอนราชโองโคน ถึง ค.ศ. 1818 สมาคมนี้ได้เปลี่ยนชื่อเป็น Union of Welfare มีสมาชิกถึง 200 คน และเริ่มแตกออกเป็นสาขาอยู่ ๆ ในปี ค.ศ. 1820 นายทหารเหล่านี้ก็ได้ก่อการปฏิวัติ รัฐบาลเป็นฝ่ายชนะ นายทหารเหล่านี้ถูกส่งไปประจราจะายอยู่ตามกรม กอง ค่าง ๆ ทั่วประเทศ สมาคมนี้จึงยกเลิกเมื่อปี ค.ศ. 1821 แต่กลุ่มสมาชิกบางส่วนก็ได้ไปตั้งกลุ่มและดำเนินการเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ต่อไป

1. สมาคมชาวใต้ (The Southern Society) เปสเทลกล่าวเป็นชาโโคแบง เติมตัว และถูกส่งไปทัลชิน (Tulchin) เมื่อปี ค.ศ. 1818 ทัลชินเป็นเมืองยูเครเนียนที่กองทัพรุสเชียทางภาคใต้ไปตั้งกองบัญชาการอยู่เบสเทลตั้งตัวเป็นหัวหน้ากลุ่มที่แตกสาขามาจากสหภาพสวัสดิการ ตั้งเป็นกลุ่มอิสระ มีนายทหารระดับสูงหลายคนร่วม นโยบายทั่วไปของกลุ่มนี้คือใช้กำลังทหารเข้าล้มล้างระบบบกชัตติร์ย์ สถาปนาการปกครองแบบเดิมๆ การทหารปกครองในนามประชาชนประมาณ 8 ปี แล้วจึงเปลี่ยนเป็นสาธารณรัฐประชาธิปไตยแบบรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง

ข้อสังเกตของสมาคมนี้คือ สมาชิกล้วนเป็นคนชนชั้นสูงที่มองว่าการกระทำเพื่อคนชั้นต่ำ แต่ไม่มีคนชั้นต่ำเป็นสมาชิกเลย มีจุดประสงค์ที่จะให้สิทธิเสรีไกรชาวรุสเชียแท้ แต่ไม่ได้คำนึงถึงชนชาติต่าง ๆ ที่ถูกดึงเข้ามาร่วมอยู่ในรุสเชีย ตั้ง เช่น ข้อเสนอของเบสเทลในอันที่จะปกครองฟินแลนด์และโปแลนด์ โดยมีข้อแม้ว่าจะให้อิสรภาพแก่คิมเคนโนแลนด์บางส่วนที่จะยอมรับรองฐานะของรุสเชียปฏิชุณนี้ ข้อเสนอเกี่ยวกับโปแลนด์มีบางคนไม่เห็นด้วยโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากกลุ่มที่เรียกตัวเองว่า "สมาคมชาวเหนือ" (The Northern Society)

2. สมาคมชาวเหนือ (The Northern Society) หลังจากที่เบสเทลประสบความล้มเหลวในการจัดตั้งสาขาของสมาคมชาวใต้ที่กรุงเซนต์ปีเตอร์สเบอร์กนายทหารองครักษ์

คนหนึ่งคือนิกิตา มูราเวียฟ (Nikita Muraviev) ก็จัดตั้งขึ้นได้ในปี ค.ศ. 1822 ให้ชื่อว่า สมาคมชาวเหนือ ซึ่งมีแนวโน้มนายบางอย่างไม่เห็นชอบสมาคมชาวใต้ กล่าวคือ มูราเวียฟไม่เชื่อ ว่าจะจัดการปกครองแบบสาธารณรัฐได้ จึงบังคับให้มีกษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ และต้องมีการ แยกแจ้งการใช้อำนาจอย่างมีระบบ ให้ยกเลิกระบบเซอร์ฟ มีการปฏิรูปที่คืนใหม่ ให้เซอร์ฟได้ รับจากที่คืนไปคนละ 5 เอกเเคร์ ที่เหลือก็จะยังคงเป็นของเจ้าของที่คืน (พากสมาคมชาวใต้ เสนอให้กำจัดเจ้าของที่คืนโดยที่เดียว)

ถ้าเปรียบเปสเตล เป็นพากนิยมจากแมลง มูราเวียฟก็เป็นจิร่องแดง ทั้งสองกลุ่มนี้ เสนอแนวคิดปฏิรูปโดยไม่เชื่อว่าจะมีการปฏิรูปโดยสันดิได้⁹

นโยบายต่างประเทศ : สมความต่อต้านโปแลียนครั้งแรก

กิจการต่างประเทศนักกล้ายเป็นกิจการที่พระจักรพระคิทรงให้ความสนใจหันที่สุด รุสเชียต้องเข้าไปพัวพันกับกิจกรรมของยุโรปตลอดรัชสมัยของพระองค์ ในปี ค.ศ. 1801 ทรง มุ่งดำเนินนโยบายเป็นกลางกับฝรั่งเศส ยุติการเตรียมการทำสงครามกับอังกฤษที่เริ่มมาแต่สมัย พระเจ้า查理ปอลและเป็นพันธมิตรกับอสเตรีย แต่ส่วนขยายอำนาจของนโปเลียนทำให้รุสเชีย ต้องเข้าร่วมในการรวมพันธมิตรครั้งที่ 3 ในปี ค.ศ. 1805 แม่ทัพของรุสเชียคือ กุตุซอฟ (kutuzov) กัยกกองทัพไปเบรียดอสเตรียแต่ไปแพ้ส่วนของอสเตรลิทซ์ (Austerlitz) ต้องถอน กลับ ค.ศ. 1806 รุสเชียก็เป็นพันธมิตรกับรุสเชีย แต่นปะเลียนรูปเปรัสเซียที่เจนา (Jena) แม้จะมีกองทัพรุสเชียคุมอยู่ที่ ไอไล (Eylau) ก็ตาม ค.ศ. 1807 นปะเลียนก็มีชัยที่ฟรีดแลนด์ (Friedland) อีกครั้งหนึ่งกองทัพฝรั่งเศสยึดครองปรัสเซียและกองทัพรุสเชียต้องล่าถอยอีกครั้ง หนึ่ง

สนธิสัญญาทิลซิท (The Treaty of Tilsit)

ค.ศ. 1807 พระจักรพระคิณนปะเลียนและอเล็กซานเดอร์ก็ตกลงพระนามในสนธิ สัญญาสหศึกที่เมืองทิลซิท ขณะนั้นพระจักรพระคิอเล็กซานเดอร์ทรงประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ และยังมีสิ่งค่ามีค่าพ้นกับคุรุกีและเบอร์เซียตามสนธิสัญญาทิลซิทนี้ อเล็กซานเดอร์ต้องคงกลับอย

⁹ op.cit., p. 226

ให้ฝรั่งเศสคำนึงการเกี่ยวกับยุโรปตะวันตกโดยอิสระ¹⁰ ในขณะเดียวกันอเล็กซานเดอร์ก็มีเสรี-gap เติมที่ที่จะจัดการกับยุโรปตะวันออกโดยเฉพาะกับสวีเดนและครุกี รัสเซียคงช่วยโน้มถ่าย ทำสงครามกับอังกฤษ โดยเพิ่มให้ความสนใจสนับสนุนแผนการท้าคืนที่วีปของโน้มถ่าย (Continental system) คือแผนการปิดเมืองท่าอยู่รอบตัวการค้ากับอังกฤษในภาคเหนือ

สหราชามสวีเดน^{๑๑} (ค.ศ. 1808-1809)

พระจักรพระราชอเล็กซานเดอร์ทรงเตรียมทำสงครามกับสวีเดน เพราะไม่ยอมร่วมเป็นพันธมิตรต่อต้านอังกฤษ ค.ศ. 1808 กองทหารม้าของรัสเซียบุกพิมแลนด์ ข้ามไปสู่สวีเดนอีกไป รุกผ่านหมู่เกาะอแลนด์ (Aland) และเข้าถึงแผ่นดินใหญ่ของสวีเดน พิมแลนด์ตกลงทำสัญญาสงบศึก ค.ศ. 1809 โดยอเล็กซานเดอร์ยอมรับประกันบูรณาภิพของพิมแลนด์

สหราชามครุกี^{๑๒} (ค.ศ. 1806-1812)

สหราชามครุกีเริ่มมาตั้งแต่ ค.ศ. 1806 โดยฝรั่งเศสเป็นผู้หันหน้าเตอร์ก แต่ภายหลังการลงนามในสนธิสัญญาที่ทิลซิห์ ฝรั่งเศสกีหวังมือ ภูมิภาคขั้วโลกแม่น้ำดานูบรวมชนชาตุครุกีที่สโลโบรีเชีย (Slobozia) ค.ศ. 1811 ทำข้อตกลงสงบศึกบุคราเรสต์และรัสเซียได้เบสชาราเบีย

สหราชามเบอร์เจียน^{๑๓} (ค.ศ. 1808-1813)

แคทเทอร์รินที่ 2 ทรงยึดครองจอร์เจีย (Georgia) ในฐานะดินแดนอาไวของรัสเซีย และอเล็กซานเดอร์ทรงประกาศรวมในปี ค.ศ. 1801 เปอร์เจียพยายามขยายเขตอิทธิพลเข้ามาในจอร์เจียเกิดสหราชามกับรัสเซีย ค.ศ. 1805 ซึ่งจัดตั้งการที่รัสเซียได้เมืองบากู

สหราชามต่อต้านโน้มถ่ายครั้งที่สอง สหราชาม ค.ศ. 1812

ข้อตกลงกับโน้มถ่ายเมื่อปี ค.ศ. 1807 นั้นไม่เป็นที่ยอมรับกันในรัสเซีย เนื่อง

¹⁰ ยอมให้ฝรั่งเศสยกครองพร้อมแต่งตั้งวันทักษะของปั๊ส เชียจากผู้ดังเมืองน้ำเอลเบ็จเมืองเบอร์ลินระยะทาง 60 ไมล์ โน้มถ่ายตั้งเป็นประเทศใหม่คือเป็น "Grand Dutchy of Warsaw" ให้เจ้าชายโซนีเย่แบร์ฟ็อกต์จากปรัสเซียปกครอง โน้มถ่ายที่เคยเป็นของรัสเซียยกเป็นของฝรั่งเศสและรัสเซียยึดต้องถอนทัพออกจากแนวแม่น้ำวิสตูลาด้วย

จากการเปลี่ยนแปลงนโยบายกับอัลฟ์เตอร์ การส่งมิชชันนารีผ่องเศสเข้ามาในกรุงเช่นที่เตอร์-สเบอร์ก นโยบายภาคนี้หัวที่มีผลกระทบทำความเสียหายแก่เศรษฐกิจรุสเซีย และการปฏิรูปตามแบบผ่องเศสของสเปอเรนสกี้เหล่านี้ล้วนเป็นผลบากบางแก่พันธุ์ไมตรีระหว่างสองประเทศ ต่างฝ่ายจึงค่างเตรียมการเพื่อทำการที่ร้ายแรงที่สุดก็คือการที่โปแลนด์เตรียมพื้นผู้คนสำหรับมันคาดเดา ซึ่งอเล็กซานเดอร์ทรงยอมไม่ได้

ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1812 นโปเลียนกับบุกรัสเซียโดยช้ามแม่น้ำนีเมน (Nieman) มีกำลังรบ 600,000 คน มุ่งสู่วิลนาและสมโภล์ (เส้นทางตรงสู่มอสโค) กองทัพรุสเซีย มีแม่ทัพคือบาร์เคลย์ เดอ ทอลลี่ (Barclay de Tolly) และนาเกรเตียน (Bagration) ซึ่งมีกำลังน้อยกว่า ต้องพยายามร่วมกันกับสมโภล์ ภูดูขอฟ์ไปแทนบาร์เคลย์ ซึ่งถูกปลดลงคราวน์ ของเลือดเกิดขึ้นที่บอโรดิโน (Borodino) กองทัพรุสเซียแพ้ยับเยินต้องปล่อยให้ผ่องเศสยึด มอสโค นโปเลียนรอค่อยการทำสัญญาสันติภาพ แต่ฝ่ายรุสเซียถอยหนีพร้อมกับเพามอสโค ทหารผ่องเศสขาดเสียปืนอาหาร กองทัพรุสเซียเริ่มคุกคามทางใต้ นโปเลียนต้องทิ้งมอสโค เพชญุอากาศหน่าวัดใจในสมโภล์ กองทัพผ่องเศสถอยหนีแบบไม่เป็นกระบวนการ โดยมีกองทัพรุสเซียตามรังควานตลอดเส้นทาง

อเล็กซานเดอร์ตัดสินพระทัยเข้าร่วมสังหารมุโรบ ร่วมกับปรัสเซีย ออสเตรีย สวีเดน และบริเทนเนี่ยน ค.ศ. 1813 ทำสังหารมที่ไลปซิก (Leipzig) ลงความนานาประเทศเป็นสังหารมปลดปล่อยเยอรมันี จากการยึดครองของผ่องเศส ค.ศ. 1814 กองทัพปรัสเซียและรุสเซียก็เข้าสู่นครปารีส นโปเลียนสละราชสมบัติ อเล็กซานเดอร์ได้รับภายในนามว่า "The Blessed" โดยสภาคีเนท

กองเกรสรแห่งเวียนนา (The Congress of Vienna)

กองทัพพันธมิตรได้ร่วมประชุมกันที่เวียนนา เพื่อประชุมจัดระเบียบมุโรบใหม่ อเล็กซานเดอร์ประทับใจครองโปแลนด์ทั้งประเทศ ซึ่งข้อเสนอี้เกือบจะทำให้เกิดสังหารมระหว่างประเทศพันธมิตรอีกครั้งหนึ่ง ในที่สุดทรงได้เขตคูชีแห่งวอร์ซอส่วนใหญ่ ซึ่งสร้างโดยนโปเลียน จัดตั้งเป็นราชอาณาจักรโปแลนด์โดยมีพระองค์เองเป็นกษัตริย์ปกครอง

ขณะนั้นเองโนําเลียนกีเส็จหนีจากกาลาเวย์ พันธมิตรต้องรวมตัวกันทำสงคราม กับฝรั่งเศสอีกรังหนึ่ง โนําเลียนแพ้สงครามของเออเรลลู ค.ศ. 1815 กองทัพรัสเซียมีส่วนร่วม ครองฝรั่งเศส พระจักรพรรดิอเล็กซานเดอร์ทรงเสนอแผนจัดตั้งพันธมิตรศักดิ์สิทธิ์หรือที่เรียกว่า "Holy Alliance"

The Holy Alliance

สงครามปี ค.ศ. 1812 นั้นทำให้พระจักรพรรดิอเล็กซานเดอร์ทรงมีประสบการณ์ ทางศำสนำมากขึ้น ทรงเสนอปรารถนาเปร大事์ เศพันธมิตรที่มีการปกครองระบบอภัยศรีษะในการดำเนินกิจกรรมนานาชาติในอนาคต นั้นจะต้องถือความสอดคล้อง " "ตามลัทธอรอมสูงสุดที่บ่งการโดย กว้อมตระของพระเจ้าพระผู้ทรงปลดปล่อย" และจะต้องปฏิบัติตามข้อบัญญัติคือ "ความรัก สัจจะ และสันติภาพ" ปกครองผู้อยู่ใต้ปกครองอย่าง "ห่อปกครองลูก" บรรดาภยศรีษะฯ โปรทย์พระองค์ ยอมรับอุณาคติการณ์นั้น แม่หลายคนจะมีความเห็นเหมือนรัฐมนตรีต่างประเทศของอังกฤษว่า เป็น "ผลงานที่งมงายและเหลวไหล" ก็ตามที่ ทั้งนี้ เพราะขณะนั้นพระจักรพรรดิอเล็กซานเดอร์ทรงมี อิทธิพลมากน้ำใจกว่าจะมีผู้ใดคัดค้านโดยเบ็ดเตล็ดได้

The Quadruple Alliance และกองเกรส

หลังสงครามโนําเลียนแล้ว สันติภาพก็ดำเนินอยู่อย่างมั่นคงโดยคุณจักรภานมิตรคือ รัสเซีย ปรัสเซีย บริเทน และออสเตรีย ทั้งสี่ประเศมีการประชุมตกลงเกี่ยวกับผลประโยชน์ ร่วมกัน ทั้งนี้บุคคลที่มีมุ่คุกภาพอันทรงอิทธิพลลึกซึ้งคือเมตเตอร์นิช (Metternich) นายกรัฐมนตรี ของออสเตรีย ได้เปลี่ยนให้ Holy Alliance มีสภาพเป็นสหภาพการค้าของภัยศรีษะฯ เปลี่ยนกอง- เกรสให้เป็นที่ประชุมเพื่อทางานยั้งการเสริมยมและชาตินิยมในศิมแคนต่าง ๆ ทว่าบุคคล ที่เป็นที่รู้จักกันทั่วไปว่าเป็นผู้ดำเนินการเพื่อต่อต้านตั้งกล่าวตน กลับเป็นพระจักรพรรดิอเล็กซานเดอร์เอง

ผลงานของพระจักรพรรดิอเล็กซานเดอร์

โดยที่ลักษณะนิสัยที่แท้จริงแล้วมิได้ทรงเป็นกษัตริย์ที่เฉียบขาดเหมือนที่ผู้คนคิดว่าทรงเป็น ความสนใจที่มีอยู่ในงานปฏิรูปนั้นจะเห็นได้ในสมัยต้นรัชกาล แม้ไม่สัมฤทธิผลแต่ก็ทำให้มองเห็นได้ในประวัติศาสตร์ว่าการปฏิรูปจะมีได้จากเบื้องบนเท่านั้น ทรงกล้ายเป็นเครื่องมือทำลายนโปเลียนและจักรราเบี้ยนในยุโรปใหม่ อาจทรงพระประสงค์ที่จริงใจและไม่น่าจะเป็นความผิดของพระองค์ทั้งหมด ที่ต่อมาหั้ง Holy Alliance และระบบของกองเกรสร้างหมดต้องมีข้อเสียงเสียในสายตาของพากเสรีนิยมแห่งศตวรรษที่ 19 ทรงเน้นการปฏิบัติอย่างดีด้วยศรัทธาเพื่อสังคมรักษาชาติบูรบอง ยอมรับรัฐธรรมนูญในโปแลนด์ พินแลนด์ เบลเยียม และจอร์เจียทุกพันวิถีเข้ากับบุรุสเซีย แม้คืนแค้นที่เป็นของรุสเซียจะไม่ใช่ทั้งหมด แต่ก็ทำให้พระนามของพระจักรพรรดิอเล็กซานเดอร์เป็นที่ยอมรับทั่วไปในยุโรป ในรุสเซียเองก็มีความเจริญหลายด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งถือว่าเป็นยุคยิ่งใหญ่ของผลงานวรรณคดี ที่มีข้อเสียงที่สุดคือพุชkin¹¹

ปฏิวัติเดือนธันวาคม ค.ศ. 1825

สังคมในโปแลนด์นั้น มีผลกระทบกระเทือนที่ยิ่งใหญ่มากต่อสถาบันทางปัญญาและการเมืองของชนชั้นสูงรัสเซีย เนื่องจากในสมัยของพระนางแคเทอรินที่ 2 และพระเจ้าชาร์ปอลนพากเหล่านี้จะพยายามเลี่ยงการเป็นทหาร แต่ในสมัยอเล็กซานเดอร์พากนี้จะกลับเข้าประจำการในกองทัพอีกรังหนึ่ง หล่ายคนไปใช้ชีวิตอยู่ในเยอรมันและฝรั่งเศสในสมัยยุคทองนอกจากนี้ ก็ได้ห่อหงายไว้ในประเทศต่าง ๆ ในยุโรป ให้คุณเคยกับแนวคิดและปรัชญาเยอรมัน รู้จักโดยเชี่ยวลิสต์แบบฝรั่งเศส รู้จักนักปฏิรูประบบรัฐสภากองอังกฤษซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนเป็นลักษณะตรงกันข้ามที่แสดงถึงความล้าหลังอย่างยิ่งในสังคมและสถาบันการเมืองของรุสเซีย พากเหล่านี้เดินทางกลับประเทศโดยมีความต้องการของขบวนการโรเมนติก¹² อุปนิสัยในสมองและยึดมั่นเสรีนิยมทางการเมือง พากเหล่านี้เริ่มจับกลุ่มในกรุงกองทหารเรียกร้องหารัฐธรรมนูญและเรียกร้องให้ปลดปล่อยเชอร์ฟ

¹¹ ค.ศ. 1799–1837 มีบทกวีชื่อ "Freedom" และ The Village เป็นต้นพรมนาถีเสรีกาฟและอิสราฟ ทำให้ไม่ได้รับอนุญาตให้พิมพ์

¹² เพื่อหาเสรีกาฟ

ค.ศ. 1816 กองทหารหนุ่มนำโดยเจ้าชาย ทรูเบทสกอย (Trubetskoy) ได้
ทรงตั้งสหภาพเพื่อปลดปล่อย (Union of Salvation) ถูกบัญชาเรื่องขบวนการพัฒนาการ
และเรียกร้องการปฏิรูป จุดหมายอันเป็นหลักคือการยกเลิกระบบเอกสารอิปัตซ์ ปลดปล่อยเชอร์ฟ
ยกเลิกนิคมทหาร และลื้นสุคปลายทางด้วยการเตรียมปฏิรูปโดยใช้กำลังทหาร สนับสนุนต่อมา
เปลี่ยนเป็นสหภาพสวัสดิการ (Union of Welfare) เมื่อปี ค.ศ. 1818 ซึ่งได้แต่งตั้ง
เป็นสมาคมชาวเหนือและสมาคมชาวใต้ตั้งกล่าวมาแล้ว

พระเจ้าอเล็กซานเดอร์ ทรงล่วงรู้ถึงแผนการนักปฏิวัติ แต่ไม่ได้ทรงจัดการอย่าง
ไร ซึ่งยังทรงห้ามอิรักเชือเยพทำการกวาดล้างเมื่อพอกันหลบลงวางแผนให้คืนในเวลาต่อมาด้วย

ค.ศ. 1825 อเล็กซานเดอร์ทรงลั่นพระชนม์ที่تاภันรือก (มีบางกระแสอ้างว่า
เป็นการ "สิ้นพระชนม์อย่างเตรียมการไว้ก่อน" เพราะต้องการเสด็จไปแสวงบุญที่โนนีเรียน
ที่นั่นปี ค.ศ. 1864) เนื่องจากอเล็กซานเดอร์ไม่ทรงมีทายาทธามกฎหมาย ตามรัฐธรรมนูญ
ค.ศ. 1797 ระบุว่าทายาทคือพระอนุช่องค์ใหญ่คือ เจ้าชายคอนสแตนติน ซึ่งทรงดำรงตำแหน่ง
ผู้บัญชาการกองทัพอุปราชและทรงอภิเษกับเจ้าหญิงโอลเคน์และได้ทรงสละราชบัลลังก์¹³
เมื่อ ค.ศ. 1823 ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นพระจักรพรรดิองค์ต่อมาคือพระอนุช่องค์ตัดไปคือ
นิโคลัส คำประภาษานี้มี ๓ ฉบับ ปิดผนึกใส่ของฝากไว้ที่สังฆศาสาชีเนห์ และสภากองทัชตี
สำหรับฉบับจริงเก็บไว้ที่ห้องพ่อพิลาเรต์ ดังนั้น การสละราชสมบัติของเจ้าชายคอนสแตนตินจึง
เป็นความลับ มีผู้รู้อยู่คือพระจักรพรรดินี ประมุขทางศาสนาและโกลิทchein นิโคลัสเอองก์ทรงทราบ
เพียงว่าพระองค์คือทายาท สาเหตุก่อนที่อเล็กซานเดอร์ไม่ทรงประกาศเป็นทางการทันทีนั้นเชื่อ
กันว่า เป็นพระทุรังเตรียมจะสละราชสมบัติ และเตรียมจะประกาศพระนามองค์ทายาทพร้อม
กันในวันนั้น

จนถึงเดือนกันยายน ค.ศ. 1825 พระเจ้าอเล็กซานเดอร์ก็ทรงมีพระอาการเบื้อง
โลก ทรงติดตามพระจักรพรรดินี ซึ่งทรงป่วยอยู่ในบ้านเมืองตากันรือก เพื่อรักษาสุขภาพเด็กลัต

¹³ เพราะทรงเขื่อว่าเป็นการไม่ถูกต้อง เมื่อจะไม่ฝึกอบรมนายกตาม

ทรงประชวรและสืบพระชนม์เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม โดยมีกระเสธ่าว่างกระแสร์ว่ามีได้ทรงสืบพระชนม์จริงแต่ทรงนิวข่ายได้พระนามว่าฟีเดอร์ คุสมิช (Fedor Kusmich) ทรงพระชนม์อยู่ถึงปี ค.ศ. 1864

พวกขุนนางและข้าราชการสำนัก มีได้ล่วงรู้เรื่องการแต่งตั้งนิโคลัสเป็นทายาทแทนคุณสแตนติน จึงประกาศสถาปนาพระจักรพรรดิคุณสแตนติน และให้เจ้าชายนิโคลัสสถาปนาว่าจะจะจังรักภักดีต่อชาครองค์ใหม่ เจ้าชายคุณสแตนตินทรงปฏิเสธราชบัลลังก์และทรงปฏิญาณว่าจะจังรักภักดีต่อชาครองค์ใหม่ ดังนั้น ในระยะสามสัปดาห์แรกจึงมีพระจักรพรรดิพร้อมกันสองพระองค์ และทั้งสองพระองค์ต่างยอมรับซึ่งกันและกัน

ในช่วงนี้เองที่สมาคมชาวเหนืออีกส่วนที่เจ้าชายคุณสแตนตินทรงปฏิเสธการเดินทางไปกรุงเซนต์เพเตอร์สเบอร์ก และนิโคลัสยอมรับเป็นชาครูในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1825 หน่วยทหารบางหน่วยปฏิเสธที่จะจังรักภักดีต่อชาคร์ กลับเข้าร่วมกับกลุ่มนี้เรียกว่า "Constantine and Constitution" โดยที่ความรู้สึกเรื่องรัฐธรรมนูญยังไม่เป็นที่ชัดชี้แจงแก่ประชาชนทั่วไปนัก ประชาชนบางคนคิดว่า "Constitution" ก็คือพระชายาของคุณสแตนติน ครั้งแรกนิโคลัสไม่ต้องการปราบปรามผู้ชุมนุมอย่างรุนแรง จนเมื่อโฆษณาหนึ่งถูกยิง กองทหารรักษาพระองค์ได้รับคำสั่งให้ยิงทันที และผู้ชุมนุมถูกยิ่ง การจลาจลโดยพวกสมาคมชาวใต้ที่เคลื่อนถูกปราบปรามลงพร้อมกันนี้

มีการตั้งศาลสอบสวนโดยทันที พัวผู้นำถูกกล่าวโทษประหารชีวิต แต่ถูกดำเนินคดีจริง ๆ เพียง 5 คนนอกนั้นนำไปได้ เป็นการลืมสุกดารปฏิวัติวังหลวงครั้งสุดท้าย นับเป็นการปฏิวัติเพื่อผลทางการเมือง ที่แม้จะมีมีการกำหนดนโยบายแนวโน้ม แต่ไม่ได้กำหนดตัวผู้นำ แต่ก็ได้ปลูกฝังแผนการทางการเมืองไว้ในจิตใจของบรรดาผู้นำมิใช่น้อย เริ่มมีการสร้างอุดมการณ์เสียสละเพื่อการเคลื่อนไหวไปสู่การปฏิวัติต่อต้านระบบชาคร์ และในขณะเดียวกันสิ่งที่สร้างสมในพระทัยของพระเจ้าชาร์นิโคลัสกลับเป็นว่าจะต้องต่อต้านแนวคิดแบบเสรีนิยมทุกประเทตและโดยไม่ลดลง¹⁴

¹⁴ Sturley, op. cit pp. 148-149

1. สุรุปเนื้อหา

1.1 Alexander ที่ 1 ทรงเป็นกษัตริย์กึ่งเสรีนิยมระหว่างปี ค.ศ. 1801-1812

-Frederick La Harpe สอนผลงานของ Descartes Plato Locke Rousseau

-ทรงขึ้นชื่อเสรีนิยม (ตามหลักแห่งเหตุผล) แต่ต้องรักษาอำนาจจากกษัตริย์ เอกอธิปัตย์ (ตามหลักแห่งความจริง)

1.2 ลักษณะที่แสดงความนิยมประชาอิปปี้ไถย

-Committee of Friends Collegiate system ในสมัยปีเตอร์มหารา ราย ตั้ง Ministers ขึ้นมาแทน

อำนาจการปกครองจะเป็นแบบ Tsar

บริหาร	ศุลกากร
(Ministers)	(Senate)
ตั้งกระทรวง 8 กระทรวง	
คือ เป็นพัฒนาการของ	
	Imperial Bureaucracy

1.3 สมความการรวมพันธมิตรครองที่สาม

1.4 รัฐธรรมนูญของสเปโตรนสกี้

1.4.1 K+State Council

Duma (นิติบัญญัติ)	Senate (ศาล)	Ministers (บริหาร)
-----------------------	-----------------	-----------------------

1.4.2 แบ่งชนออกเป็น

ก. ขุนนางเชื้อพระวงศ์ และขุนนางทั่วไป

ข. คนขึ้นกลาง

ค. กลุ่มคนทำงาน

1.5 สมัยอนุรักษ์นิยม (ค.ศ. 1812-1825) : บทบาทของ Arakcheyev

- Military colonies

- ขบวนการปัญญาชน

The Southern Society : Pestel

- The Union of Welfare

The Northern Society : Muraviev

1.6 ปฏิวัติเดือนอันวาคม

2. สรุปคำถำนทायบท

2.1 การดำเนินพระบรมราโชบายของ沙皇เล็กชานเดอร์ที่ 1 มีลักษณะไม่แน่นอน นักศึกษา

เข้าใจว่าเป็นเพระเหตุใด

2.2 การประชุมครั้งสำคัญระหว่างพระเทศสมัย Alexander ที่ 1 คืออะไร?

2.3 บทบาทของ Liberalism ในรัสเซีย

2.4 จงกล่าวถึงผลงานของ Speransky